

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Co było najpierw? JAJKO czy... JAJO?

◆◆◆
O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Najpierw było JAJO, a jeszcze wcześniej – JAJE, choć w staropolszczyźnie najczęściej używano form JAJCO, JAJCE lub JEJCE, które – podobnie jak JAJKO – są zdrobnieniami od JAJO i JAJE. Ale żaden z tych wyrazów nie powstał na gruncie języka polskiego – są o wiele, wiele starsze i wszystkie występowały jeszcze w prasłowiańszczyźnie. Prasłowiańskie formy *aje ‘jajo’, *ajьсе ‘jajce, jajco’, *ajько ‘jajko’ pochodzą wprost od praindoeuropejskiego *ōjō- ‘jajo’, które z kolei również wywodzi się z praindoeuropejskiego *aǵis ‘ptak’. Można zatem przypuszczać, że JAJKO to jeden z pierwszych dostrzeżonych i nazwanych przez człowieka obiektów. A „jajeczne” określenia w niemal wszystkich językach europejskich – dawnych i współczesnych – są ze sobą spokrewnione: polskie JAJO, rosyjskie яйцo, czeskie vejce, łacińskie ovum, niemieckie Ei, angielskie egg, hiszpańskie huevo...